

Högsta domstolen
Box 2066
103 12 Stockholm

MS ./ riksåklagaren ang. utvisning

(Göta hovrätts dom den 28 november 2017 i mål B 2597-17)

Riksåklagaren har förelagts att svara skriftligen på överklagandet.

Jag vill anföra följande

Inställning

Jag bestrider ändring av hovrättens dom. Jag avstyrker prövningstillstånd.

Bakgrund

MS, som är medborgare i Syrien, har dömts för försök till mord begånget den 21 maj 2017. Påföljden har bestämts till fängelse i 6 år och 6 månader. MS har också utvisats ur riket med förbud att återvända hit. Överträdelse av förbudet kan medföra fängelse i högst 1 år.

Domstolarna har bedömt att straffvärdet av gärningen är fängelse i 8 år. Efter reduktion för s.k. utvisningsmen har påföljden bestämts till fängelse i 6 år och 6 månader.

Överklagandet till Högsta domstolen

MS har yrkat att beslutet om utvisning ska upphävas eller, i andra hand, att återreseförbudets längd ska sättas ned.

Han anför som skäl för prövningstillstånd att det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att Högsta domstolen uttalar sig i frågan om i vilken utsträckning omständigheter som i viss – men inte för ansvarsfrihet tillräcklig - utsträckning talar för att en nödvärnssituation förelegat, ska beaktas vid bedömningen av ett eventuellt beslut om utvisning och/eller bestämning av tiden för återreseförbudet.

Vidare om flyktinggrundande asylskäl – vilka framkommer och görs sannolika under en brottmålsprocess – ska beaktas vid prövningen av om det kan anses medföra någon allvarlig fara för allmän ordning och säkerhet att låta den dömde stanna i Sverige.

Vidare om värnpliktsvägran/desertering från militärtjänst i Syrien är att bedöma som ett sådant bestående verkställighetshinder som kommer att bestå under överskådlig tid.

Enligt MS finns det också synnerliga skäl för prövningstillstånd då hovrätten underlåtit att närmare pröva frågan huruvida angivna nödvärnsliknande omständigheter ska äga betydelse för frågan om utvisning samt då hovrätten underlåtit att pröva huruvida han gjort sin flyktingstatus sannolik så att en prövning enligt 8 a kap. 2 § andra stycket utlänningslagen kan ske.

Prövningstillstånd m.m.

Av 54 kap. 10 § rättegångsbalken följer att prövningstillstånd får meddelas endast om det är av vikt för ledning av rättstillämpningen att överklagandet prövas av Högsta domstolen (prejudikatdispens) eller om det finns synnerliga skäl till sådan prövning, såsom att det finns grund för resning eller att domvilla förekommit eller att målets utgång i hovrätten uppenbarligen beror på grovt förbiseende eller grovt misstag (extraordinär dispens).

För prejudikatdispens krävs att ett avgörande av Högsta domstolen får generell betydelse för bedömningen av framtida mål som innehåller liknande frågeställningar.

Förutsättningar för utvisning på grund av brott regleras i 8 a kap. utlänningslagen (2005:716).

Av 1 § framgår att en utlänning som inte är EES-medborgare eller familjemedlem till en EES-medborgare får utvisas ur Sverige om han eller hon döms för ett brott som kan leda till fängelse. Utvisning får dock ske endast om utlänningen döms till svårare påföljd än böter och om gärningen är av sådant slag och övriga omständigheter är sådana att det kan antas att han eller hon kommer att göra sig skyldig till fortsatt brottslighet här i landet, eller brottet med hänsyn till den skada, fara eller kränkning som det har inneburit för enskilda eller allmänna intressen är så allvarligt att han eller hon inte bör få stanna kvar.

Enligt hovrättens i denna del lagakraftvunna dom är det avgjort att MS gjort sig skyldig till försök till mord och att någon grund för ansvarsfrihet inte föreligger. Det är således redan avgjort att MS inte haft rätt till nödvärn, varför denna invändning inte i någon del kan beaktas vid frågan om utvisning. Jag instämmer i domstolarnas bedömning av straffvärdet av gärningen. Den grundläggande förutsättningen för utvisning är således uppfylld i detta fall.

Enligt yttrande från Migrationsverket ansökte MS om asyl den 4 september 2014 och beviljades permanent uppehållstillstånd den 17 april 2015 som alternativt skyddsbehövande. Bestämmelsen i 8 a kap. 2 § andra stycket utlänningslagen (som gäller för den som är flykting) är därmed inte tillämplig i hans fall. Inte heller är bestämmelsen i 8 a kap. 3 § utlänningslagen tillämplig,

eftersom MS inte har vistats i Sverige med permanent uppehållstillstånd i minst fyra år när åtalet väcktes den 8 augusti 2017 och då inte heller varit bosatt i Sverige sedan minst fem år.

Domstolarna har vid bedömningen även beaktat bestämmelserna i 8 a kap. 2 § första stycket utlänningslagen. Jag instämmer i domstolarna bedömningar i denna del.

Enligt 8 a kap. 4 § utlänningslagen ska när en fråga om utvisning enligt 1 § prövas hänsyn tas till om utlänningsen på grund av bestämmelserna i 12 kap. inte kan sändas till ett visst land eller om det annars finns särskilda hinder mot att beslutet verkställs.

Av yttrandet från Migrationsverket framgår att det för närvarande råder ett absolut verkställighetshinder enligt 12 kap. 1 § utlänningslagen. Som domstolarna funnit bör dock beaktas att MS har dömts till ett längre fängelsestraff och att situationen kan komma att se annorlunda ut den dag han blir villkorligt frigiven. Är situationen då fortfarande sådan att hinder mot verkställighet föreligger, ska detta beaktas vid verkställigheten av beslutet (12 kap. 1-3 §§ utlänningslagen).

Det ska framhållas att MS har möjlighet att hos Migrationsverket ansöka om upphävande av utvisningsbeslutet efter att detta vunnit laga kraft (se 12 kap. 16 a § utlänningslagen).

Frågor om uppehållstillstånd och flyktingstatusförklaring m.m. handläggs av Migrationsverket vars beslut överklagas till migrationsdomstolen och därefter till Migrationsöverdomstolen. Bestämmelser om handläggningen hos Migrationsverket och migrationsdomstolarna finns i 13 och 14 kap. utlänningslagen. Frågor av detta slag lämpar sig enligt min uppfattning inte för en prövning i allmän domstol.

Högsta domstolen har i NJA 1990 s. 526 och NJA 1998 s. 501 uttalat sig om tillämpningen av den tidigare motsvarigheten till 8 a kap. 4 § utlänningslagen. (Se även NJA 1997 s. 535).

Sammanfattningsvis kan jag inte se att det finns något prejudikatintresse i att Högsta domstolen prövar MSs överklagande.

Jag avstyrker prövningstillstånd.

Bevisning

Jag ber att få återkomma med bevisuppgift och med mina synpunkter på målets fortsatta handläggning för det fall prövningstillstånd meddelas.

Kerstin Skarp

My Hedström

Kopia till
Utvecklingscentrum Stockholm
Åklagarkammaren i Norrköping (AM-68193-17)
Kammaråklagararen Mats Näkne